

Modré zóny? „Přepište druhé auto na dceru“

PRAHA V Praze 5 a 6 začnou od středy fungovat zóny placeného stání. Ty přinutí řidiče odjít na parkování ve vyhrazených ulicích platit, doba stání bude omezená. Za toto opatření ale zaplatí i lidé, kteří v barevně označeném území bydlí. Za jedno auto 1200 korun ročně. Pokud mají auta dvě, druhé je podle **starosty Prahy 6 Ondřeje Koláře (TOP 09)** vyjde na 12 000 tisíc ročně.

LN Kolik máte prodaných registrací pro místní majitele aut?

Ke čtvrtku (18. 8. – pozn. red.) bylo dvanáct tisíc vydaných registrací. Odhadem se nutnost koupit rezidenční registraci týká asi třiceti tisíc lidí.

LN To je zhruba třetina lidí, která by ji měla mít.

Buď se do středy zaregistrují, nebo budou dostávat pokuty, s tím se nedá nic dělat. Je to opatření, po kterém voláme už dlouho a lidé ho chtějí. Bohužel, je to klasický český přístup nechávat věci na poslední chvíli.

LN Takže v pondělí a v úterý to na vašem úřadu bude peklo?

Kanceláře jsou na to připravené, výdejních míst je dost a bude otevřeno do osmi večer.

LN Jak velkou část Prahy 6 budou zóny od středy zabírat?

Zhruba 35 procent plochy městské části. Je to prakticky celý Břevnov a část Střešovic. Také Veleslavín, Petřiny, Vokovice – oblasti, v nichž jsou stanice metra. Dolní část Bubenče a Dejvic, kus Hradčan, který patří k nám.

LN A co má dělat rodina rezidenta, když má aut více?

Druhé auto vyjde na dvanáct tisíc korun, pokud ho má obyvatel napsané na sebe. Lidem tedy radíme, aby jej přepsali na manželku nebo dceru. Bude pak za něj platit jako za první vůz, tedy 1200 korun. mip

Celý rozhovor čtěte na www.lidovky.cz

Parkování nově

Parkovací zóny od středy přibudou ve vybraných ulicích Prahy 5 a 6.

- Na **modré** zaparkují jen lidé s registrací, ostatní jen na 3 hodiny.
- **Oranžová** (která nebude v Praze 6) umožňuje také tříhodinové stání lidí bez registrace, platit lze i v automatu.
- **Fialová** zóna bude smíšená. Jiným lidem než držitelům registrace umožní po zaplacení parkování až na 24 hodin.
- Zóny budou od 1. září v Praze 3 a od 1. října také v Praze 8.

Čechy a Brity pojí superlasery

Ojedinelý čtvrtmiliardový grant může zlepšit komerční potenciál laserů v medicíně, letectví i optice

Naděje pro hi-tech. Výkonné lasery a aplikace z výzkumného centra HiLASE v Dolních Břežanech mají najít využití u technologických firem, jež si budou ideálně u fyziků nakupovat potřebné služby. FOTO HiLASE

MARTIN RYCHLÍK

DOLNÍ BŘEŽANY Zahalené postavy s ochrannými brýlemi, kolem lasery a „čisté laboratoře“. A v nich už i japonský zástupce firmy, která s vědci v Dolních Břežanech řeší svou zakázku. Na bílých pláštích inženýrů se vyjímá malé zelené logo: „HiLASE“. Jde o název centra, jež je menším bratříčkem známějšího superlaserového střediska ELI. Ostatně: stojí hned vedle sebe.

Obě budovy – vkusně řešené – obsadily centrum Dolních Břežan, kde za unijní peníze shodně vyrostly. Zatímco ELI, do nějž má být teprve osazen nejvýkonnější laser světa, se profiluje jakožto centrum základního výzkumu, HiLASE má blíže k průmyslovým aplikacím. Však se také projekt původně jmenoval Nové lasery pro průmysl a výzkum; dnes se pyšní sloganem „Superlasery pro skutečný svět“.

Aby jej vědci, kteří spadají pod Fyzikální ústav Akademie věd ČR, co nejdůkladněji naplnili, připravili s Brity projekt v programu Horizont 2020. „Těsné vazby s britskými vědci máme už přes čtvrtstoletí. Rozvinuly se navíc tím, že STFC (Science and Technology Facilities Council) nám loni dodala náš největší laser, na jehož vývoji jsme se též intenzivně podíleli,“ řekl LN šéf centra Tomáš Mocek – manažer, ale též vědec s asi dvěma sty publikacemi.

„Projekt HiLASE je s význam-

nou spoluúčastí britských vědců z Central Laser Facility STFC praktickou ukázkou mezinárodní spolupráce v oblasti špičkového laserového výzkumu... Taková mezinárodní součinnost je ve vědě velmi důležitá a v oblasti vývoje laserových technologií by měli mít čeští i britští vědci díky unijnímu financování to nejlepší vybavení k dalším úspěšným objevům,“ míní Otakar Fojt, vědecký atašé britské ambasády.

S Bivojem ve střílně

„Laseristé“ postoupili jako jeden z pouhých tří zájemců v Česku do finálního výběru grantu, který má ztýmovat prestižní, zkušenější vědecké instituce s těmi novými, jež mají veliký potenciál růstu. Jak již LN psaly, zbývající dva projekty jsou v Liberci a v Brně.

„My usilujeme o deset milionů eur z Horizontu 2020,“ říká Mocek o záměru, jenž by měl 270 milionů korun nasměřovat středisko k větší finanční samostatnosti. Díky teamingu má být centrum po pětiletém projektu s promyšleným byznys-plánem nejen vědecky excelentní, ale zejména schopné přitahovat kontrakty a zakázky – v mnohem větší míře než dnes.

„Angličani jsou dobří obchodníci, a my se to od nich chceme naučit,“ říkají vědci s odkazem na Harwell Science and Innovation Campus poblíž Didcotu a také Oxfordu, kde sídlí nejen Ruther-

ford Appleton Laboratory. V ní úspěšně nabízejí kapacitu svých laserových systémů externím uživatelům, ale i další výzkumná střediska propojená s inkubátory a inovačními firmami. Podobnou vizi má i na hi-tech cílicí region kousíček za Prahou – již se mu přezdíívá STAR (Science and Technology Advanced Region).

K laserovým centrům patří i biovědní ústav BIOCEV v sousedním Vestci, který provozuje Akademii věd s Univerzitou Karlovou. „Naši obrovskou výhodou je blízkost Prahy a letiště,“ říká Mocek.

To samo by nestačilo, ale centrum, které na témže místě kombinuje vlastní vývoj laserů i s vývojem aplikací pro ně, je jedinečné. Vzniklo za 800 milionů korun a sází na lasery s vysokým středním výkonem (tedy s velkou energií v pulzu a zároveň s vysokou opakovací frekvencí), jež jsou založeny na diodovém čerpání – proto označení DPSSL. Od ledna tam funguje mimo jiné i nejsilnější stojoulové a desetihertzové zařízení, jež dostalo přiznačné a ryze české jméno Bivoj: výstřelem umí pozměnit vlastnosti kovů, čímž jim zpevní povrch.

Nejen laserové vyklepávání

Pro lasery se otvírají mnohé průmyslové aplikace. Dolnobřežanští přemýšleli, nač se mají specializovat a netříštit síly, takže vloni rozeslali zhruba stovce firem v oboru, ústavům i univerzitám

po celém světě dotazník, co je zajímavé a co potřebují. Jako perspektivní se jeví tři oblasti: zmíněné laserové vytváření povrchu materiálů rázovou vlnou (peening), měření prahu poškození materiálů laserem a přesné a zároveň rychlé laserové mikroobrábění.

„Vytváření lehkých materiálů typu hliníku, titanu a jejich slitin prodlouží únavovou dobu jejich životnosti až sedmkrát,“ vysvětlují vědci. Kdyby se to využilo u kyčelních kloubů, zvýšením životnosti náhrad by se zamezilo komplikované reoperaci u starších lidí ve věku sedmdesáti osmdesáti let. Další využití se nabízí v letectví, výhledově i v automobilovém průmyslu, neboť při laserovém „vyklepání“ se zvyšuje odolnost a snižuje se i hmotnost dílů.

Měření zátěže optických elementů v HiLASE zase využívají firmy jako Meopta (čochy, teleskopy) či Crytur (krystaly). Podobných center je v Evropě jen pár, v Německu, Francii a Litvě, jenže jsou už přetížena. Za Prahou teď nabízejí i službu navíc: díky týmu fyziků a inženýrů nabídnou k naměřeným hodnotám i interpretaci výsledků a návrh řešení.

V centru dnes pracuje šedesát zaměstnanců; ze tří čtvrtin vědci. Pokud na podzim s britsko-českou žádostí uspějí, navýší se počet na osmdesát. Už dnes pochází polovina výzkumníků ze zahraničí – čtyři výzkumné programy vede Japonec, Ital, Srbska a Ruska, ale nechybějí experti z Němec-

ka, Francie, Indie, Číny i Velké Británie. Může být grantový záměr ohrožen brexitem? „Zatím se toho nebojme, protože Británie ještě neaktivovala potřebný článek a letos tak ani nehodlá učinit,“ věří Lukáš Masopust, zástupce vedoucího centra HiLASE.

„Dokud Spojené království zůstává členem EU, platí pro britské vědce v přístupu k evropským projektům stejná pravidla jako pro všechny ostatní a britští vědci by neměli být nijak diskriminováni. Britský ministr pro vědu Jo Johnson mluvil s eurokomisařem Carlosem Moedasem, který vydal prohlášení ujišťující vědce, že Británie je i nadále členem programu Horizont 2020,“ dodává Fojt.

Týmování Čechů

- Evropská komise schválila v první fázi 31 projektů, jež mohou v programu Horizont 2020 propojit výkonnější partnery s těmi zatím méně výkonnými. Ze Slovenska postoupily do finále čtyři návrhy, z Česka tři:
- **HiLASE CoE:** Fyzikální ústav AV ČR + STFC (Velká Británie) / laserová fyzika
- **NANOMATCON:** Technická univerzita Liberec + Fraunhofer Würzburg (Německo) / nanotechnologie
- **ADWICE:** Vysoké učení technické + TU Vídeň (Rakousko) / informační a komunikační technologie

NOVÝ SERIÁL LN OD 16. 9.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PENĚZ

Velký kurz rodinných financí
ve 30 lekcích

Výběr banky - platební karty - stavební spoření - hypotéka - pojištění - úvěry - lichváři - reklamace

Vědomostní hra o 3 iPady

Předplatné na 5 týdnů jen za 460 Kč

Předplatné objednávejte na **225 555 533** nebo na www.lidovenoviny.cz/finance

LIDOVÉ NOVINY
NOVINY, JAK MAJÍ BÝT